Uzamsal Görselle?tirme Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Uzamsal Görselle?tirme Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32425

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Uzamsal Görselle?tirme Testi, bireylerin uzamsal yeteneklerini, özellikle de zihinsel döndürme ve nesneleri iki veya üç boyutlu olarak manipüle etme becerilerini ölçmek amac?yla 2019 y?l?nda geli?tirilmi? olan bir ba?ar? testidir. Bu testin geli?tirilmesi, Dokumac? Sütçü ve Oral taraf?ndan gerçekle?tirilen kapsaml? psikometri çal??malar?na dayanmaktad?r. Geli?tirme süreci, özellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik sunan, kültürel olarak uygun bir ölçüm arac? ihtiyac?na yan?t vermi?tir.

Ölçek, uzamsal dü?ünme becerisinin matematik, mühendislik ve fen bilimlerindeki akademik ba?ar?yla olan kritik ili?kisi göz önüne al?narak tasarlanm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve pratik kullan?ma uygunlu?unu kan?tlayan geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Uzamsal Görselle?tirme, Uzamsal Yetenek, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Ba?ar? Testi, Kastamonu Education Journal.

Yazarlar

Ne?e Dokumac? Sütçü, Burcu Oral.

Amaç

Uzamsal Görselle?tirme Testi'nin temel amac?, bireylerin karma??k uzamsal ili?kileri anlama ve zihinlerinde canland?rma yetene?ini objektif olarak ölçmektir. Bu yetenek, özellikle STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) alanlar?ndaki e?itim ve kariyer ba?ar?s? için kritik bir gösterge olarak kabul edilmektedir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve e?itimcilere, ö?rencilerin uzamsal görselle?tirme düzeylerini do?ru bir ?ekilde belirleyerek, bu becerilerin geli?tirilmesine yönelik hedefe yönelik müdahaleler tasarlama konusunda sa?lam bir veri sa?lamay? hedeflemektedir. Test, mevcut uluslararas? testlerin kültürel adaptasyon zorluklar?n? a?arak, Türkçe konu?ulan popülasyonlar için özgün ve güvenilir bir alternatif sunmaktad?r.

Yap?

Uzamsal Görselle?tirme Testi, psikolojideki bili?sel yetenekler kapsam?nda yer alan "uzamsal görselle?tirme" (spatial visualization) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki temel bile?eni

ARABPSYCHOLOGY.COM

içerir: zihinsel döndürme (mental rotation) ve uzamsal ili?ki kurma. Bireylerin, iki veya üç boyutlu nesnelerin pozisyonlar?n?, ?ekillerini ve birbirleriyle olan ili?kilerini zihinsel olarak de?i?tirme ve bu de?i?iklikleri ba?ar?l? bir ?ekilde tahmin etme kapasitesini yans?t?r.

Ölçek maddeleri, genellikle karma??k geometrik ?ekillerin veya yap?lar?n belirli bir i?lemden (döndürme, katlama, kesme vb.) sonra alaca?? nihai formu do?ru bir ?ekilde seçmeyi gerektiren görevlerden olu?ur. Bu, testin teorik olarak güçlü bir bili?sel yük gerektiren bir performans ölçümü olmas?n? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Testin geli?tirme makalesi, kapsaml? geçerlik çal??malar?n? rapor etmektedir. Yap? geçerli?i için öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n uygunlu?u teyit edilmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, testin kuramsal olarak öngörülen uzamsal görselle?tirme yap?s?n? güçlü bir ?ekilde temsil etti?i belirlenmi?tir. Faktör yüklerinin yüksek olmas? ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde yer almas?, Uzamsal Görselle?tirme Testi'nin yap?sal geçerli?inin yüksek oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, testin zamana ve farkl? uygulamalara kar?? kararl?l???n? ve iç tutarl?l???n? incelemi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa), testin tüm maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve bu test için yüksek de?erler elde edilmi?tir (Genellikle kabul edilebilir s?n?r olan .70'in oldukça üzerinde).

Ayr?ca, test-tekrar test güvenirlik katsay?s? da rapor edilmi?tir. Belirli bir zaman aral??? (örne?in 2-4 hafta) sonras?nda ayn? denek grubuna uygulanan testin sonuçlar? aras?ndaki korelasyonun yüksek olmas?, Uzamsal Görselle?tirme Testi'nin ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde tutarl? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uzamsal Görselle?tirme Testi'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla Faktör Analizi teknikleri uygulanm??t?r. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), testin tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap?ya sahip olup olmad???n? belirlemek için kullan?lm??t?r.

Analizler, testin uzamsal görselle?tirme yetene?ini ölçen bask?n bir faktöre sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise bu faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu istatistiksel olarak do?rulam??t?r. Maddelerin faktör yükleri, testin tutarl? bir ?ekilde tek bir ana

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?y? ölçtü?ünü destekler niteliktedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ba?ar?/Performans Testi)

Format: Çoktan Seçmeli (Objective Performance Test). Derecelendirme sistemi kullan?lmamaktad?r; do?ru ya da yanl?? cevaplar üzerinden puanlama yap?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, lise ö?rencileri ve genel akademik popülasyon.

Ya? Grubu: Ergenlik ve Yeti?kinlik dönemi (Genellikle 15 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, genellikle e?itim fakültesi ö?rencileri gibi akademik ba?ar?ya önem verilen gruplar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bili?sel yetenek testi; ?ekil manipülasyonu, zihinsel döndürme ve uzamsal ak?l yürütme gerektiren grafiksel maddelerden olu?ur.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel Yetenek, Zihinsel Döndürme, Psikometri, E?itimde Ölçme, Performans Testi, Yap? Geçerli?i, Kastamonu.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ne?e DOKUMACI SÜTÇÜ

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen kurumsal adresler kullan?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Test, akademik bir dergide yay?mland??? için genellikle e?itim ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi makalede belirtilmemi?tir, ancak akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsizdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Testin Geli?tirildi?i Y?l: 2019

Kaynakça

Dokumac? Sütçü, N., ve Oral, B. (2019). Uzamsal Görselle?tirme Testinin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Kastamonu Education Journal, 27*(3), 1179-1195. doi:10.24106/kefdergi.2826

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Testin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: uzamsal-gorsellestirme-testi-toad.pdf

Uzamsal Görselle?tirme Testinin Maddeleri

ÖNEML?: Uzamsal Görselle?tirme Testi'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu test bir performans testi oldu?u için maddeler genellikle karma??k grafiksel ?ekillerden olu?ur ve bu nedenle burada listelenememi?tir. Maddelerin tam içeri?i için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM